

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Ερωτ. Μουσ. XIII 34/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομότης) Πετρούκη...
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Νέστου...
Νομοῦ Καλαίρας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ρίχης
Βουρβούρη..... ἐπάγγελμα Σιδηρ......
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πετρούκη Καλαίρας...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 10.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κ. Τούρος Σαάνης.....
ἐν συντηρ. διαρκὲς ἐντύπ......
ἡλικία 65... γραμματικαὶ γνώσεις Γ. Δημοτικού...
..... τόπος καταγωγῆς Πετρούκη...
Καλαίρας.....

Β) Πατριάρχης Κωνσταντίνος Πατριάρχης

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ βοσκήν ἐχρησιμοποιοῦντο αἱ χοίρει
περιοχαὶ διὰ δὲ βοσκὴν ποιμνίων αἱ ἀφονοί.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ὁχι.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκον εἰς φυσικὰ πρόσωπα (χωρικοὺς).....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ναί διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του ἐξου...
ἐνθ. θανάτου του.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ περισσότεροι ἔχειν οὗτω καὶ εἰς κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... **ΝΑΙ**,

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Οἱ περισσότεροι μετὰ κατ' ἑαυτοὺς ζῶντες καὶ οἱ βοσκὰς τῶν βοσκῶν.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ... **ΝΑΙ**.

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ οἱ βοσκαῖ. ἔχοντες διὰ τὸ θέλημα, ἀλώνισμα καὶ τρυγητὸν προερχόμενοι ἐκ θράκης ἢ κατ' ἑαυτοὺς.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

ΝΑΙ. ἔκ θράκης, θράκης ἢ κατ' ἑαυτοὺς.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... **ΝΑΙ**. οὐδὲν. μετὰ δὲ αὐτοὺς.

ἔχοντες ἐργασίαν αὐτῶν τῶν τῶν.

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ΝΑΙ.

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος ;...

26. Χαριέστα εξισώνοντο α) δι' κέρσαν· β) δι' κέρσαν· γ) δι' κέρσαν· δ) δι' κέρσαν·
 ε) δι' κέρσαν· ζ) δι' κέρσαν· η) δι' κέρσαν· θ) δι' κέρσαν· ι) δι' κέρσαν·
 κ) δι' κέρσαν· λ) δι' κέρσαν· μ) δι' κέρσαν· ν) δι' κέρσαν· ξ) δι' κέρσαν·
 ο) δι' κέρσαν· π) δι' κέρσαν· ρ) δι' κέρσαν· σ) δι' κέρσαν· τ) δι' κέρσαν·
 θ) δι' κέρσαν· ι) δι' κέρσαν· κ) δι' κέρσαν· λ) δι' κέρσαν· μ) δι' κέρσαν·
 ν) δι' κέρσαν· ξ) δι' κέρσαν· ο) δι' κέρσαν· π) δι' κέρσαν· ρ) δι' κέρσαν·
 σ) δι' κέρσαν· τ) δι' κέρσαν· θ) δι' κέρσαν· ι) δι' κέρσαν· κ) δι' κέρσαν·
 λ) δι' κέρσαν· μ) δι' κέρσαν· ν) δι' κέρσαν· ξ) δι' κέρσαν· ο) δι' κέρσαν·
 π) δι' κέρσαν· ρ) δι' κέρσαν· σ) δι' κέρσαν· τ) δι' κέρσαν·

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . Ἡ φησὶ. χημικῶν λιπασμάτων. εἰναι. το. ἔργον. το. / 930

Ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ὄρυτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Ἐκ ἀνδρῶν. ὁρῶμεν.*
Χρητ. τοῦ τοῦ αἰ. τοῦ 19.12 αἰ. δεξ. μακ.

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκεύαζε τὸ άροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ ; Τὸ βιολιανό άροτρον (μονόφτερον) ἐχρησι-
μοῦντο δι' ὅλην τὴν κρήνην, ἡ δὲ ἀφ' ἧς θύρα τῶν ἡ δὲ ἀφ' ἧς θύρα
τῶν ἐγένετο ἐν Ν. Ἐλλάδος.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. $\chi\mu\rho\alpha\gamma\alpha\lambda\iota$ 4. $\nu\epsilon\iota$ 7. 10.
2. $\eta\delta\epsilon$ 5. $\xi\upsilon\gamma\omega\gamma\mu\alpha\delta\epsilon\gamma\mu\alpha$ 8. $\sigma\tau\alpha\lambda\alpha\phi\iota$
3. 6. $\sigma\tau\alpha\delta\alpha$ 9.

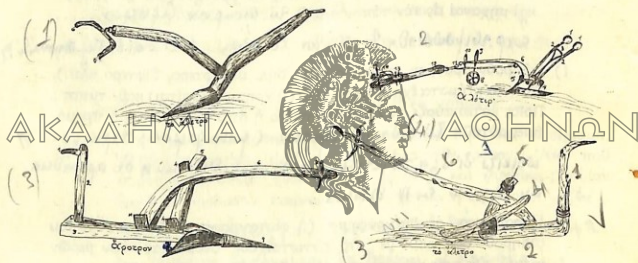
2) Τρακτέρ (ἀπό πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1925 ...
3) Μηχανή θερισμοῦ ... 1930 ...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1962.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού 1928.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατέσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. τοῦ παλαιῶν .. ξύλινου ἄροτρον ..
 μελελεξεν ἄρον .. τεχνίτην .. ἄλλοι .. κεῖ .. σὶ .. γεωργίαι ..
 .. χωρὰς .. μὲν .. κεῖ ..
 ..
 ..

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν εξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειροφάλη	6. Γαλαρία	11.
2. Πάδι	7. Σίγα συνδέσμων ἀρότρου	12.
3. Ἀνὰ	8. Μέ. γεωργίαι	13.
4. Ἀνὰ	9.	14.
5. Γ. Πάδα	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἡ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

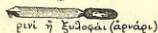
[illegible]

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; εὐραφύνη ἢ κυλινδρική
(ὡς εἰς ἐκείνην τὴν κατὰ τὴν...)

6) ἦτο (ἦ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....
Ἐργαλεῖα διὰ τὴν μετακίνησιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου..
Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ.....

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Καρίαι, βοεὶ ἀραι, καὶ ἡμίονοι καὶ ζῳαὶ.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Βοεὶα, ἄνα, ἄροτα, ἢ ἡμίονοι, ζευγὰ δύο*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναί, ἢ το, ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιεζύλια κλπ.).

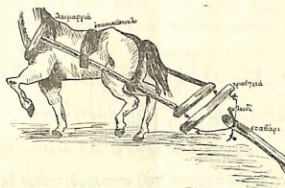
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;
- Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

... Παλαιότερον ὥργωνε... ἄνδρας ἢ ὑπηρετής.....
... Σήμερον ὥργωνε... γυναῖκα ἢ ἄλλος.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Ἀφαιρούμεθα
αἱ. εὐραῖα. βεῖζαι. τωσδεύεται ἀρῶν. καὶ δεξιὰν βοδι. τωσδεύεται
ἢ. πύζει. μετ' ἐνὶ καὶ ἀριστερὰ μετὰ τῶν ἰδίων. ἐρῶν. ...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετ' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

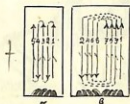
Ο. γεωργὸς κατευθύνει καὶ ζευγμένα ζῶα μετ' ἐνὶ σχοινία ἐν
δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ. τῶν ἐνὶ σχοινίων. καὶ ἄλλα ἔχον. δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ. τῶν ζῶων

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, μπαμίες, σιτασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

Ἡ χωρά καὶ τὸ ὄργωμα ἐγίνετο καὶ γίνεται αὐτῶν εἰς λωρίδας... ὡς χωριές...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;
Ναί... εἰς αὐλακιάν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἄροτρον ;

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι ; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι ἐγίνετο καὶ γίνεται...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ~... *ἐν... ὀργάν... καὶ... ἀνωτέρω...*.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*... Διὰ τὰ δημητριακὰ γίνονται ἐν τῷ Μηνί...
... ἐν τῷ Ὀκτωβρίῳ ~ καὶ κορύβων φέβρουα, Μαρτίῳ
... εἰς τὴν καὶ δέτερον φέβρουα 2^η εἰς τὴν...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*... Ὀκτωβρίῳ ἐν τῷ φεβρουαρίῳ καὶ ἐν...
... καὶ Μαρτίῳ ~ 1^η καὶ 2^η εἰς τὴν...*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

... Μόνον ἐν ἔτει ~ Μετὰ εὐεργεσίαν κυρίας...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Γίνονται 2... καὶ 3... καὶ 4...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

*... κατὰ τὴν σποράν χρησιμοποιοῦται τὸ δισάκι περιέχον...
... τὸν σπόρον καὶ φεβρουαρίου ἐξ αὐτοῦ διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ εδάφους.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
ψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

...Καθαρίζεται. π.ε. ἔργον τοῦ σιδηρᾶ ράβδου...

...ἢ: ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον...

...ἢ: βουκέντρον...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); Ναι. γίνεται... σβάρνισμα καὶ...

...διβόλισμα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Αφ' ἡμ. βοσκοῦνται. α' κεντ' ε' μιν. ἡ γαίη καὶ
αὐτὴ δικάζει

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

.. εἰς τὴν ἀργαλειὴν αὐτοῦ βοῦνται καὶ ζευγυρεῖ τὴν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους

.. εἰς τὴν ἰδίαν καλλιέργειαν καὶ ἐκαλλιεργεῖτο γαίη καὶ ἡ καλλιέργεια

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

.. καὶ τὰ φάρμακα καὶ ... γαίη καὶ φάρμακα

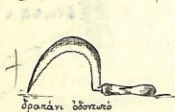
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεῖς (βραγιεῖς) καὶ ἄλλως. ... ἐφαινόμενο εἰς αὐτὴν

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .δεν.β.δ.τ.τ.α.
 τὸν.δ.η.γ.τ.ρ.α.κ.τ.ῶν.ἔ.χ.ρ.η.τ.ῶν.α.ἰ.ῶ.ν.δ.ῶ.δ.α.ν.τ.ῶ.
 δ.ρ.α.ν.ῶ.ν.α.ἰ.ῶ.ν.δ.ῶ.δ.α.ν.τ.ῶ.ἔ.χ.ρ.η.τ.ῶν.α.ἰ.ῶ.ν.δ.ῶ.δ.α.ν.τ.ῶ.
 τ.ῶ.ν.δ.ῶ.δ.α.ν.τ.ῶ.ἔ.χ.ρ.η.τ.ῶν.α.ἰ.ῶ.ν.δ.ῶ.δ.α.ν.τ.ῶ.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με.κό.σσε.ς.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ.λεπίς.τοῦ.δρεπανιοῦ...ἦ.το.ὀ.δ.α.ν.τ.ῶ.
 ἦ.το.ὀ.δ.α.ν.τ.ῶ.ἦ.το.ὀ.δ.α.ν.τ.ῶ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ.χειρολαβή.τοῦ.δρεπανιοῦ...ἦ.το.ὀ.δ.α.ν.τ.ῶ.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) . . . *Τα θεριστικά ἐργαλεῖα ἐσκεύαζον οἱ ἀνθρωποι. κυρίως διακοσμοὶ ἐργασίας.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῇσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειρὰς, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . . . *ὐχί.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . . . *ἐν ὕψ. θερίων. σ. 10.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . .

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χειριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . . . *Ναί. οἱ ἴδιοι. θερίζου.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

Πολλοὶ ἐντὶ ἀνά. ὡς ἐντὶ (5). καὶ ἐντὶ ο. π. θερίζου. π. ε. καὶ κεφαλαὶ τῶν σταχύων ὡς ἐντὶ τῶν ἀνθῶν. διενδανθῶν.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Πῶς. Χερσὶς. Αἰσθητῶ. Λαυ.

"εν... θιμάτιον -

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

.. θερίζουν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἤρχοντο

θεριστῶν... 2. ποτακοί... θράκη

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοτῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

.. Μετ' ἡμερομίσθιον. εἰς χρῆμα... Τρόφιμα

.. 10... μισθὸν... εἰς φαγῶν... ἡμερομίσθιον... φαγῶν...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

.. πρὸς ἀριστερὰν χεῖρα... ἔφερον... εἰς ἀριστερὰν

.. χεῖρα... παραφάρμακον

.. εἰς τὴν μέσσην... εἰς τὴν μέσσην

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουνοειδῆς θάμνου, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὡς... δεμάτιασμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἰδίων τῶν...
 δεριῶν... δακτύλων... εἰς... σπάρτα... χερίες...
 χερίες... ἐξ... βροῦλα... σχοινία... ὁ ἴδιος... καὶ...
 τῶν... ἐξ... ἐξ... χερίων... τῶν...
 καὶ... ἐξ... εἰς... ἀπὸ... καὶ...
 ἰχθυοειδῆ...
 φῶς... ἐχρησιμοποίησαν...
 ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ὡς... ἀνέμερα... εἰς... ἰδίων...
 συνεκentrώνοντο... εἰς...
 καὶ ἐτοποθετοῦντο...
 καὶ...
 ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἄπὸ... 1925.

...Ο. Γουρζαφά. Εξάνιστο τέ' αόζακνις -

- ... Η Ξενοφώντι ἐγένετο τέτταρα υἱοὶ.

1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν καιρὸν με ἐπὶ γόστα (π.χ. σπόνδ. τοισυλλ. βίκου). Ἐστὶν

- ...Ναυ',...Ευαγγελιστής δι' ἀποφ. π. τοῦ Σ. π. 1896.

...Ζεφένες τ' ἐργάται γ' οὐδέ κεν, Ἡ μὲν...

ἔργον ἐφ' ἡμῶν. ἔργον αὐτῶν ἐν ἡμῶν.

ῥω' ἐγγυαχρον. φα' γγ. es. μαδ' ῥω' φ. γγ. es. φα' γγ. ῥω' χερ. τω. οὐ' κος.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *α. Gαργ. ἐθερίζετο... μετὰ φάιν... μετὰ Κασσι.*

...Ковачъ! в' л' ! Хвѣрцагнѣи з' оцѣбос...

42.

- 17 —

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...καὶ ἀνῆκε φόνος ἐπὶ οἰκουμένην -

- 6) 'Από πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχιεπίσκοπος. Δὲ. Γενάρχης. καὶ. Γερεώνων. τῆς. Πρεσβυτερίας.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χύματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

..Дуфатейгунуу.. ба.. тазы.. ку'кзю..

- 8) Πώς επηρεάζεται το όλωνί έκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

1) Ξευδαρξίφορλε. λε. κερτα. τε. λε. λεαυλ 2) Ξερπίουξο
νερά. με. τε. λε. γιζα. ά. χυραν. με. λε. λε. λε. λε. λε.
φαρταρίνου. κ. ι. ν. ρ. ο. ν. ι. α. ω. α. ο. ν. ο. α. ο. λε. ...

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνιοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Использование средств телефон и
телефон -

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

Η. το αδιόρη. αὐτὸ σταγόν. ἐφ' ἑνὶ μιλί. ἑξῆς...
 ἑξῆς. ἑξῆς. καὶ. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς...
 ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς...
 ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς. ἑξῆς...

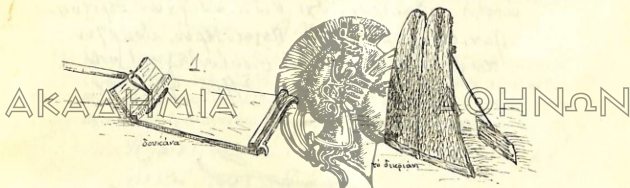
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶν (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνου ὁ ξύλινος στῦλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρουλουργός, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ὡς ἀνίσταται ἐξ ὕπνου διὰ τὴν χρησιμοποιοῦσάν τοις ἑλλησπον-
 ῆσι πινεται δι' ἀποστατικῇ μισαρίῃ.
 ὅπως χρησιμοποιοῖ ἀδύνη.

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωναίμου διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

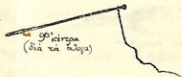
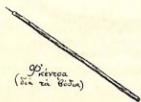

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων;

...δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ...

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνθες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνισταί), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... *ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος* ...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

.....Μυκτὰρ. δια' αὐτῶν... φακεῖς καὶ ῥεβιθὶνι.....

κοπάνος εὐροφυλῶν

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ κυροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

...Μυκτὰρ. δια' αὐτῶν... φακεῖς καὶ ῥεβιθὶνι.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἡ τραγουδοῦσα οὐκ ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ ἀπὸ τῶν γυναικῶν ;

Διότι καὶ ὁ ἄνθρωπος

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἡ μηχανὴ αὐτὴ ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ ἀπὸ τῶν γυναικῶν ;

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Παλαιὰ ἡ λέξις τοῦ λειῶματος ἐστὶν ἡ λειῶμα

Ὁ λειῶμας

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

...Ο. αχ η μ η γ ο μ ε κ υ ς . θ υ ρ α ς . ε λ χ ε . α χ η τ ρ α
 ...Ι ξ π ι ρ η κ ε ς Ο υ δ ε ν . ε ι σ α ρ φ ω ν ι σ μ ο ς . ε λ ι
 ... τ ε υ δ . α μ ρ ο υ δ

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...ε υ . ἀ ν ε ρ ι σ τ η ς . μ ῖ ν ο υ ς . ε λ λ ω . γ λ χ ν ι σ τ ῆ ς
 ... υ γ . ε ι . μ η λ ο κ ῆ ρ ω . Ἰ χ ν ο γ ρ α φ ῆ ῖ σ τ η ς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...η ι χ ν ᾶ . μ ε μ ι . ἀ ν δ ρ α ς . ε ι δ ι κ ῶ ς . μ η λ ο κ ῆ ρ ω

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Ὁ κ ο μ ᾶ ρ ο υ ν τ ε ς . κ ο ν τ υ λ ο ι . μ ε μ ι . ε ι . κ ο μ π ι α ς
 ...α λ ω ν ι σ μ ο ς . ε λ λ ω . γ λ χ ν ι σ τ ῆ ς . μ η λ ο κ ῆ ρ ω

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... γίνεται μετὰ τὴν ἀποκαρπώσεως (μετὰ τὴν ἀποκαρπώσεως)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

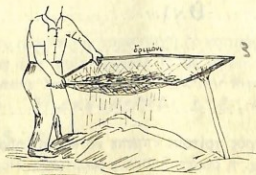
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀριλόφοι

δρεπάνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτόγραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

... εὐχρηστὸν... εἰς... ἀνωτέρω... τοιαύτην... ἐργασίαν...
 ... καὶ... ἀνωτέρω... εἰς... κρηβιλλοειδούς...

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

... ἐξήντητος... ὡς... εἰς... ὡς...
 ... ὡς... ὡς... ὡς...
 ... ὡς... ὡς... ὡς...
 ... ὡς... ὡς... ὡς...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

... ὡς...
 ...
 ...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; *Εἰς αὐτὴν ὡς... εἰς...
...εἰς... εἰς... αὐτὴν...*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;...

*Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλώνισμας ἐγίνετο τοῦ μετὰ
... τοῦ ἀλώνισμας τοῦ ἀλώνισμας ἐγίνετο τοῦ ἀλώνισμας...*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ;..

Ὁ. 8. 1.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἡ ναυαγία τοῦ ἐξενετα... εἰς τὸ ἀλώνισμα...
... τοῦ ἀλώνισμας...*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

*Μετὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλώνισμας ἐγίνετο τοῦ ἀλώνισμας...
... τοῦ ἀλώνισμας...*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

... Φωτός... φωτιά... ..

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

... Παι'... ωσαύτως... διολογούμενοι... άλλος... παιδ'... εφημερί-
... κη... ..

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;

... Η... ..
... ..

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

... ..
... ..
... ..
... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

... ..

... ..

... ..

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

... ..

... ..

... ..

... ..

- 3) Τι καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... *Ξεκαίνω... μετ' ἀνέμου... Πρωτομαγιάς...*
... τοῦ...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίνοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... *no 8.1.*

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παρίσιον 29 Σεπτεμβρίου

31 ος τοῦ Σεπτεμβρίου 1920.

13 ος τοῦ Οκτωβρίου 1920.

25 Σεπτεμβρίου 25 12-6-1920.

πρὸς

τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν

Κέντρον Ἑρεύνης Ἑλληνικῆς Λογογραφίας

Ἀναγνωστικόν 14

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐξορεν ἀνὶ τῆνὶν τὰ ἀρχαῖα ἐν τῇ συνηθείᾳ
ἐρωτηματολογίων διὰ φυσικῆς ἐργασίας καὶ
καὶ ἐξ ἑαυτοῦ πυρᾶς, δεύοντι ἐν τῇ συνηθείᾳ, καὶ καὶ
καὶ ἐξ ἑαυτοῦ.

Μετά τῆν

ὅ, τῇ τῇ Ἀκαδημίᾳ

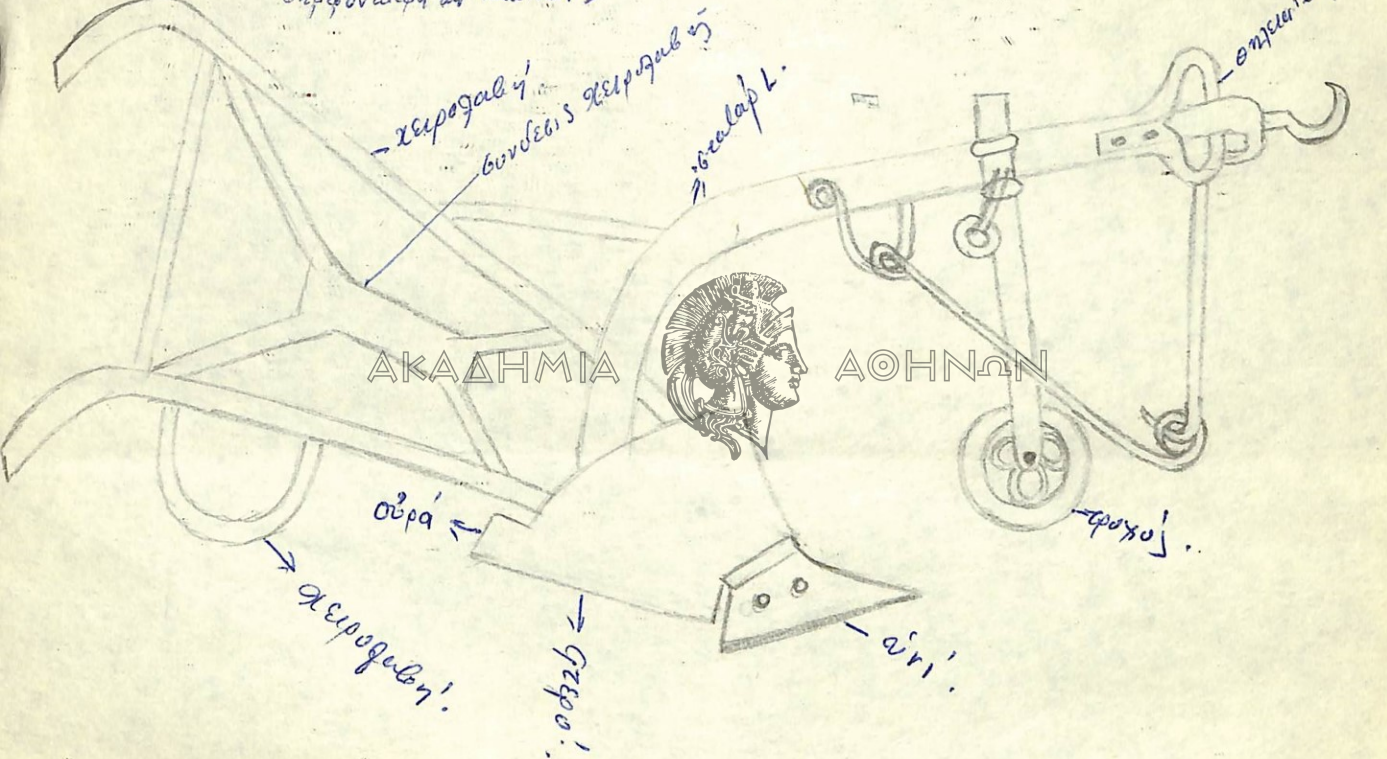
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

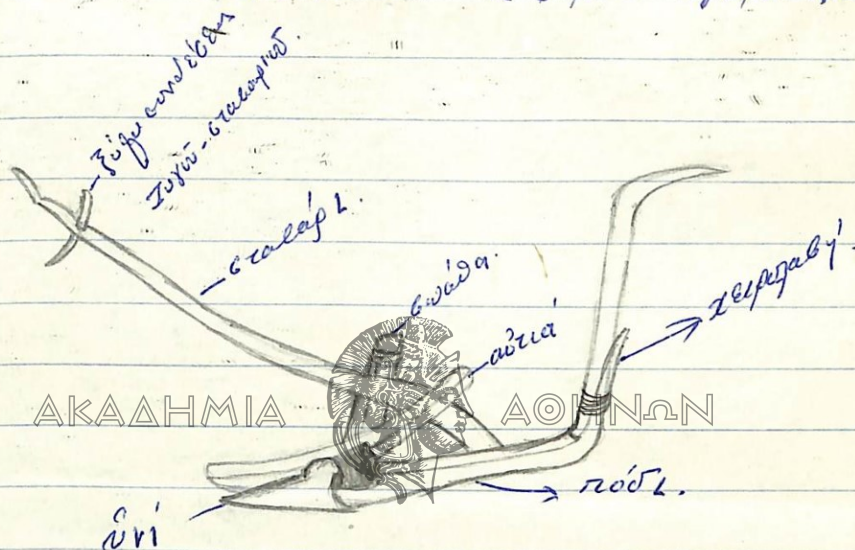
ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 4.

Εἰδηρὸν ἀνέει ἀποκρίματα
 ὑπερὸν ὡσεὶ καὶ καὶ

Σελίς 4. « Ζυγίων ὀρθογώνον ».

Σημ. Ζυγὸς ὡς αἰ γερῆος G.

Παλαιός Τυγός

Συμπνοή Τυγός

Εξώστεγος

μεσώστεγος

μεσώστεγος

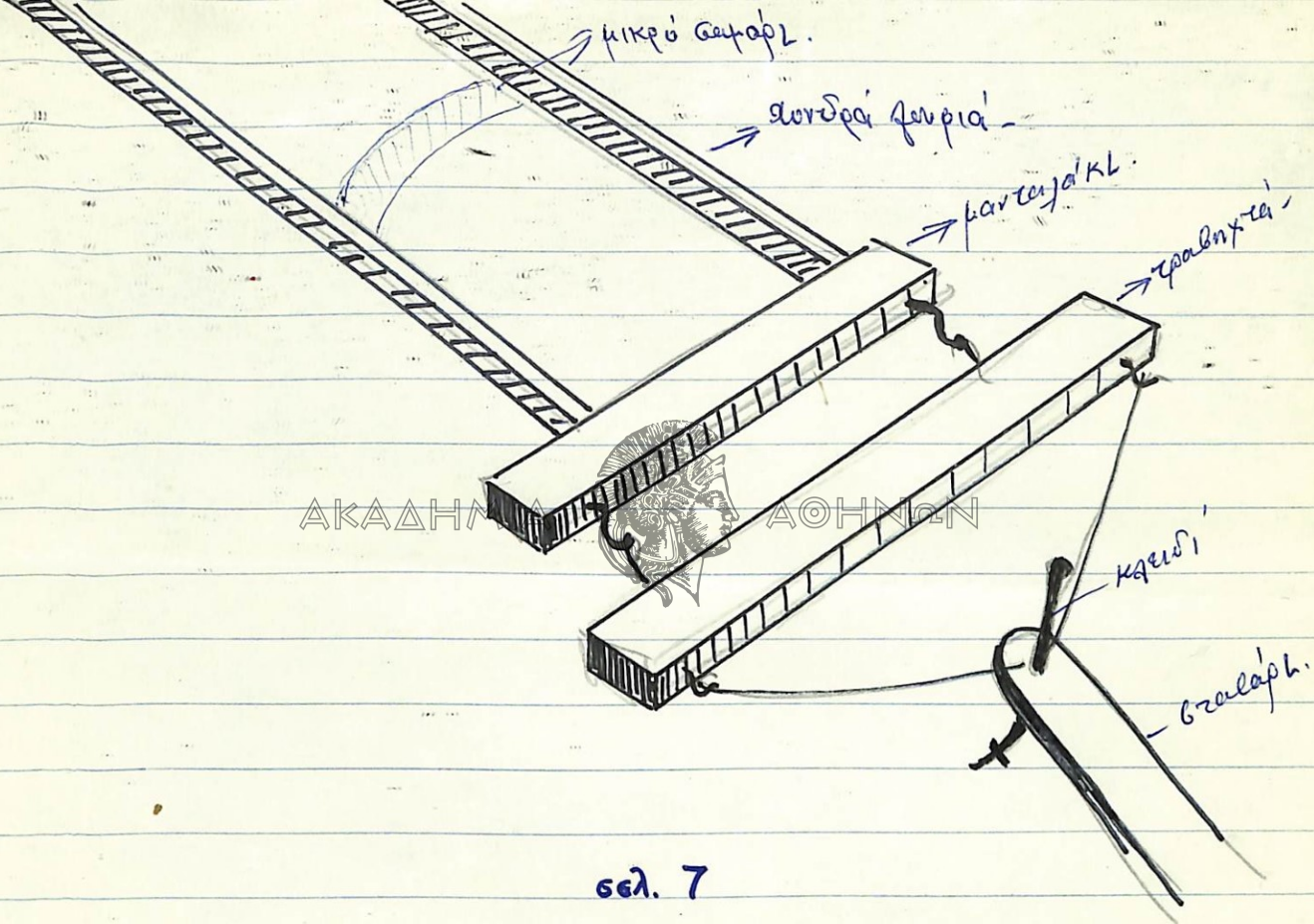
Συνδέει τον τυγό με το αεράκι

Κυρίως Τυγός

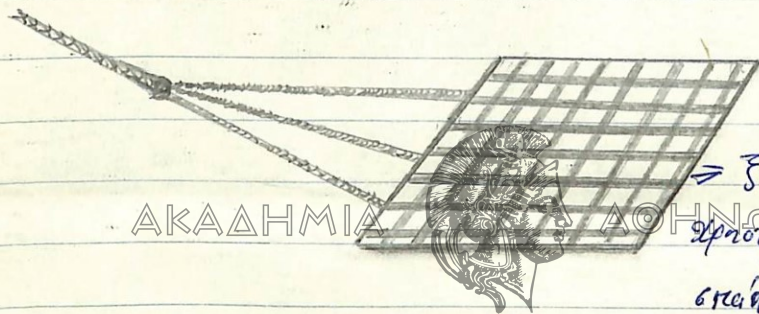
μεσώστεγος

Εξώστεγος

Κατωτέρω

Σελίς 10.

⇒ Συμμετρικά αλφάβητα
Χρησιμοποιείται σύστημα
ελαστικής ταινίας.

Σημ. οι χώροι αλφάβητων
δεν είναι αλφάβητα αλφάβητων.

Σελίς 12.

